RETSMØDERAPPORT
i sag 162/86 *

I — Faktiske omstændigheder

1. Ved Rådets forordning nr. 1837/80 af 27. juni 1980 om den fælles markedsordning for fåre- og gedekød (EFT L 183, s. 1) blev der indført en fælles markedsordning for fåre- og gedekød omfattende regler om priser og samhandel, for så vidt angår de produkter, der er opregnet i forordningens artikel 1. Oprindelig sondrede forordningen mellem fem områder, idet Det Forenede Kongerige var område 5, og der indførtes i det væsentlige følgende tre former for støttemekanismer på markedet:

— en årlig præmie for at kompensere for det indtægtstab, som fårekødsproducenterne i et bestemt område måtte lide i et givet produktionsår;

— interventionsforanstaltninger i form af støtte til privat oplagring og opkøb gennem interventionsorganerne, for så vidt angår visse produkter;

— en variabel præmie ved slagtning af får, jfr. artikel 9, i de områder, hvor der ikke blev gennemført interventionsforanstaltninger. Denne præmie kunne ydes af medlemsstaterne, når de priser, der blev konstateret på de repræsentative markeder, lå under et »vejledende niveau« svarende til 85% af basisprisen. Præmien skulle svare til forskellen mellem dette vejledende niveau og den markedspris, der blev konstateret i de pågældende medlemsstater. Det skulle herved sikres, at der, når præmien blev udbetalt, i tilfælde af udførsel af produkterne fra den pågældende medlemsstat blev opkrævet et beløb svarende til præmien. Denne afgift kaldes i almindelighed for »claw-back-afgift«.

2. På baggrund af, at område 5 var det eneste område, hvor der blev gjort brug af hjemmelen til at yde variabel præmie ved slagtning, blev artikel 9 i forordning nr. 1837/80 ved Rådets forordning nr. 871/84 af 31. marts 1984 (EFT L 90, s. 35) erstattet af en bestemmelse, hvorefter Det Forenede Kongerige i område 5 kunne yde en præmie ved slagtning af får, forudsat at der ikke i Det Forenede Kongerige skete anvendelse af bestemmelserne om interventionsforanstaltninger i form af opkøb gennem interventionsorganerne.

I den nævnte nye bestemmelses stk. 3 fastsættes det, at såfremt den omhandlede præmie udbetales, træffer Kommissionen de fornødne foranstaltninger til sikring af, at der for alle produkter omfattet af artikel 1, litra a) og c), i forordning nr. 1837/80, som ændret, ved udførsel fra området opkræves et beløb svarende til den faktisk ydede præmie.

I henhold til artikel 9, stk. 4, udsteder Kommissionen efter fremgangsmåden i forordningens artikel 26 gennemførelsesbestemmelser til artiklen. Disse bestemmelser kan blandt andet omfatte foranstaltninger, der er nødvendige for at forhindre forstyrrelser i

* Processprog: Engelsk.

samhandelen som følge af anvendelsen af præmieordningen.

3. Gennemførelsesbestemmelser som omhandlet blev udstedt ved Kommissionens forordning nr. 2661/80 af 17. oktober 1980 (EFT L 276, s. 19). Denne forordning blev erstattet af Kommissionens forordning nr. 1633 af 8. juni 1984 om gennemførelsesbestemmelser vedrørende variabel præmie ved slagtning af får (EFT L 154, s. 27).

I henhold til denne forordnings artikel 1, stk. 2, blev det overladt til Det Forenede Kongerige som led i en i stk. 1 fastlagt definition at træffe bestemmelse om, hvilke kategorier, kvaliteter og vægtgrænser der skulle gælde for de dyr, som skulle give adgang til præmie.

I henhold til artikel 4, stk. 1, i forordning nr. 1633/84 fastsættes for Det Forenede Kongerige det beløb, der, når præmie er ydet, skal opkræves ved udførsel fra område 5 af produkter omfattet af artikel 1, litra a) og c), i forordning nr. 1837/80, for så vidt der er tale om ferske eller kølede fårekroppe, hver uge af Kommissionen til et beløb svarende til den præmie, der fastsættes for den uge, hvori de pågældende produkter er udført.

Ifølge artikel 4, stk. 2, skal der for de nævnte produkter stilles en sikkerhed, der mindst svarer til den forventede præmie for den uge, som går forud for den, hvori udførslen finder sted.

Artikel 4, stk. 3, indeholder bestemmelse om, at for så vidt angår andre produkter omfattet af artikel 1, litra a) og c), i forordning nr. 1837/80, fastsættes de gældende beløb på grundlag af de skønsmæssige koefficienter i artikel 12, stk. 3, og artikel 13, stk. 3, i forordning nr. 1837/80.

4. Ved Kommissionens forordning nr. 3451/85 af 6. december 1985 om ændring af forordning nr. 1633/84 om gennemførelsesbestemmelser vedrørende variabel præmie ved slagtning af får (EFT L 328, s. 23) skete der navnlig en ændring af artikel 1, stk. 1 og 2, i forordning nr. 1633/84 og indsattes et nyt stk. 4 i denne forordnings artikel 4.

Ved den nye affattelse af artikel 1, stk. 1, skete der en ophævelse af den beføjelse, der var blevet tillagt Det Forenede Kongerige i forordning nr. 1633/84, idet den nye bestemmelse selv fastsætter, hvilke får der kan give adgang til præmie, og den nye affattelse af stk. 2 indeholder bestemmelse om, at der ikke kan ydes præmie for a) væddere og slagtekroppe heraf samt beder og slagtekroppe heraf og b) moderfår og slagtekroppe heraf. I henhold til stk. 2a kunne Det Forenede Kongerige dog yde præmie for væddere og beder eller slagtekroppe heraf, der udførtes fra område 5.

Det nye stk. 4 lyder således:

»4) For slagtekroppe af de i artikel 1, stk. 2, litra b), omhandlede dyr beregnes de i stk. 1 og 2 omhandlede beløb ved anvendelse af en koefficient på 0,5; anvendelsen af denne koefficient indskrænker ikke den senere anvendelse af de i stk. 3 omhandlede koefficienter.

Kommissionen undersøger straks denne koefficient, såfremt der opstår forstyrrelser i samhandelen inden for Fællesskabet.

Derudover undersøges denne koefficient hver sjette måned under hensyntagen til udviklingen i samhandelen mellem område 5 og de øvrige områder i Fællesskabet samt til udviklingen i priserne.

[Kommissionen træffer beslutning] om en eventuel tilpasning af koefficienten... efter fremgangsmåden i artikel 26 i forordning (EØF) nr. 1837/80.«

5. Ved Kommissionens forordning nr. 9/86 af 3. januar 1986 om ændring af Kommissionens forordning nr. 1633/84 om gennemførelsesbestemmelser vedrørende variabel præmie ved slagtning af får (EFT L 2, s. 14) blev artikel 1, stk. 2 a, i forordning nr. 1633/84 ophævet, ligesom forordningens artikel 4, stk. 4, blev erstattet af følgende nye stk. 4 og 5:

»4) For slagtekroppe af andre dyr end dem, for hvilke præmien kan ydes, udregnes de i stk. 1 og 2 omhandlede beløb ved hjælp af følgende koefficienter:

— lam med en slagtet vægt på 14 kg og derunder: 0,10;

— dyr, der omhandles i artikel 1, stk. 2, litra a): 0,5;

— dyr, der omhandles i artikel 1, stk. 2, litra b): 0,5;

— andre dyr: 0,5.

Disse koefficienter berører ikke anvendelsen af koefficienterne i stk. 3.

5) Kommissionen undersøger straks de koefficienter, der omhandles i stk. 4, første afsnit, såfremt der opstår forstyrrelser i samhandelen inden for Fællesskabet.

Desuden undersøger Kommissionen disse koefficienter hver sjette måned under hensyntagen til udviklingen i samhandelen mellem område 5 og de øvrige områder i Fællesskabet samt til udviklingen i priserne. Den træffer beslutning om en eventuel tilpasning af koefficienterne efter fremgangsmåden i artikel 26 i forordning (EØF) nr. 1837/80.«

6. Da den variable præmie ved slagtning i Storbritannien i almindelighed ikke blev ydet for moderfår, anvendte Det Forenede Kongerige fra den 20. oktober 1980, da forordning nr. 1837/80 trådte i kraft, for så vidt angår den variable præmie, og indtil den 9. december 1985, da forordning nr. 3451/85 trådte i kraft, en ordning med såkaldt »special export certification« — SEC. SEC-ordningen medførte, at der ved udførsel blev udbetalt variabel præmie for moderfår og kød heraf, der er produkter omfattet af artikel 1, litra a) og c), i forordning nr. 1837/80, således at »clawback-afgiften« blev udlignet. Det Forenede Kongerige baserede denne ordning på sine beføjelser, først i henhold til artikel 1, stk. 2, i forordning nr. 2661/80, og senere efter forordning nr. 1633/84, for så vidt angår bestemmelsen af, hvilke kategorier, kvaliteter og vægtgrænser der skulle gælde for de dyr, som skulle give adgang til præmie.

Ved forordning nr. 3451/85 og forordning nr. 9/86 blev grundlaget for denne ordning fjernet, således at der nu ikke længere kan ydes variabel præmie for væddere og moderfår og slagtekroppe heraf, samtidig med at disse produkter fortsat er underlagt en »clawback-afgift«.

7. Livestock Sales Transport Ltd (herefter benævnt »LST«) er et selskab med hjemsted i Kent, hvis virksomhed består i eksport af kød og kvæg fra Det Forenede Kongerige til udlandet. P. M. Johnson & Son (herefter benævnt »Johnson«) er producent af de i sagen omhandlede partier fårekød.

Intervention Board for Agricultural Produce (herefter benævnt »IBAP«) er det organ i Storbritannien, der opkræver den »claw-back-afgift«, som eksportørerne skal betale ved udførsel af fårekød.

8. I februar 1986 solgte Johnson til LST nogle partier fårekød til udførsel, for hvilke der ikke kunne opnås variabel præmie ved slagtning, og disse partier blev som påtænkt udført. Ved opkrævninger af 12. marts 1986 anmodede IBAP LST om at indbetale et beløb svarende til den variable præmie ved slagtning, idet dette beløb anførtes at være forfaldent til betaling ved udførsel af de omhandlede partier.

9. LST, støttet af Johnson, anlagde herefter sag ved High Court of Justice of England and Wales, Queen's Bench Division, med påstand om, at det statueredes, at selskabet ikke var forpligtet til at betale »clawback-afgift« i forbindelse med den omtvistede udførsel, idet sagsøgerne gjorde gældende, at de fællesskabsretlige bestemmelser, som IBAP henviste til, var ugyldige. Sagsøgerne anførte herved i det væsentlige, at Kommissionens forordninger nr. 3451/85 og 9/86:

a) strider mod princippet om forbud mod forskelsbehandling i EØF-Traktatens artikel 40, stk. 3,

b) strider mod princippet om frie varebevægelser,

c) er blevet udstedt af Kommissionen, uden at denne har haft kompetence hertil i medfør af artikel 9, stk. 3, i forordning nr. 1837/80, som ændret,

d) ikke opfylder begrundelseskravet i EØF-Traktatens artikel 190.

10. Ved kendelse af 22. maj 1986 har High Court of Justice, Queen's Bench Division, i medfør af EØF-Traktatens artikel 177 udsat hovedsagen, indtil Domstolen præjudicielt har afgjort følgende spørgsmål:

»Er Kommissionens forordning (EØF) nr. 3451/85 af 6. december 1985 og Kommissionens forordning (EØF) nr. 9/86 af 3. januar 1986, begge om ændring af Kommissionens forordning (EØF) nr. 1633/84 om gennemførelsesbestemmelser vedrørende variabel præmie ved slagtning af får, ugyldige, for så vidt der i henhold til disse forordninger skal opkræves 'clawback-afgift' som omhandlet i artikel 9, stk. 3, i Rådets forordning (EØF) nr. 1837/80 for produkter, i henseende til hvilke der ikke kan ydes variabel præmie ved slagtning?«

11. Kendelsen fra High Court of Justice blev registreret på Domstolens Justitskontor den 4. juli 1986.

12. I medfør af artikel 20 i Protokollen vedrørende Statutten for EØF-Domstolen har følgende indgivet skriftlige indlæg: Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved D. Grant Lawrence, Kommissionens Juridiske Tjeneste, den 8. september 1986, sagsøgerne i hovedsagen, LST og Johnson, ved C. Holme, Bracher Son and Miskin, Solicitors, bistået af Stuart Isaacs, Barrister, den 2. oktober 1986, og Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland ved B. E. McHenry, Treasury Solicitor's Department, bistået af Gerald Barling, Barrister, den 6. oktober 1986.

13. På grundlag af den refererende dommers rapport og efter at have hørt generaladvokaten har Domstolen besluttet at indlede den mundtlige forhandling uden forud-

gående bevisførelse. Kommissionen er dog blevet anmodet om skriftligt at besvare en række spørgsmål. Kommissionen har efterkommet denne anmodning inden for den herfor fastsatte frist.

II — Skriftlige indlæg for Domstolen

Kommissionen har gjort gældende, at der må gives den besvarelse, at gennemgangen af det forelagte spørgsmål intet har frembragt, der kan rejse tvivl om gyldigheden af forordningerne nr. 3451/85 og nr. 9/86.

Kommissionen har i sit indlæg gennemgået sagsøgernes anbringender, således som disse er sammenfattet i forelæggelseskendelsen, idet det fremhæves, at det er vanskeligt under disse omstændigheder at udtale sig detaljeret om parternes argumenter. Kommissionen har forbeholdt sig ret til under retsmødet at tage stilling til LST og Johnson's nærmere argumenter.

Kommissionen har endvidere anført, at det er uheldigt, at IBAP for den britiske retsinstans ikke synes at have anført noget til støtte for, at de omhandlede fællesskabsretlige bestemmelser må anses for gyldige, idet IBAP blot tilsluttede sig LST's og Johnson's begæring om en forelæggelse for Domstolen.

LST, Johnson og *Det Forenede Kongerige* har gjort gældende, at der bør gives den besvarelse, at de omhandlede forordninger er ugyldige, for så vidt der i henhold hertil skal opkræves en »clawback-afgift« for produkter, i henseende til hvilke der ikke kan ydes variabel præmie ved slagtning.

Ud over det i sit indlæg anførte henviser Det Forenede Kongerige til sit indlæg og den dokumentation, det har fremlagt, i sag 61/86 (Det Forenede Kongerige mod Kommissionen, Sml. 1988, s. 431).

I indlæggene drøftes følgende fem problemer, idet Det Forenede Kongerige dog ikke har gjort gældende, at der er sket en tilsidesættelse af princippet om forbud mod forskelsbehandling:

A — Manglende kompetence for Kommissionen

B — Magtfordrejning

C — Tilsidesættelse af princippet om forbud mod forskelsbehandling i EØF-Traktatens artikel 40, stk. 3, afsnit 2

D — Tilsidesættelse af grundlæggende principper i EØF-Traktaten om frie varebevægelser

E — Tilsidesættelse af EØF-Traktatens artikel 190.

A — *Manglende Kompetence for Kommissionen*

1. *LST* og *Johnson* har gjort gældende, at forordningerne nr. 3451/85 og nr. 9/86 er ugyldige, for så vidt der i henhold hertil skal opkræves en »clawback-afgift« for produkter, i henseende til hvilke der ikke kan ydes variabel præmie ved slagtning. Kommissionen har savnet kompetence til at udstede disse forordninger i deres nuværende udformning, idet den ikke har udøvet de beføjelser, som Rådet har tildelt den med henblik på gennemførelsen af de af Rådet udstedte bestemmelser, hvorved Kommissionen har tilsidesat EØF-Traktatens artikel 155, sidste led.

LST og Johnson anfører, at artikel 9, stk. 3, i forordning nr. 1837/80, som ændret ved forordning nr. 871/84, udgør den eneste hjemmel for Kommissionen til at træffe bestemmelse om opkrævning af en »clawback-afgift«. Artikel 9, stk. 3, angiver klart, at »clawback-afgiften« skal være »et beløb svarende til den faktisk ydede præmie«. Når

der ikke »faktisk« er ydet nogen præmie, har et beløb, som Kommissionen træffer bestemmelse om skal opkræves, derfor ikke karakter af en »clawback-afgift«, hvorfor Kommissionen ikke er beføjet til at træffe bestemmelse om opkrævning heraf. Hertil kommer, at det er klart angivet i artikel 9, stk. 4, i forordning nr. 1837/80, som ændret, at Kommissionen kun er beføjet til at udstede »gennemførelsesbestemmelserne til denne artikel«. Rigtigheden af den af LST og Johnson forfægtede fortolkning af begrebet »clawback-afgift« støttes af anden betragtning i præamblen til forordning nr. 1837/80, idet udtrykket »til gengæld bør et beløb... opkræves«, nødvendigvis må forudsætte, at der er tale om tilbagebetaling af en faktisk ydet præmie.

Domstolens dom af 15. september 1982 (Julius Kind mod EØF, 106/81, Sml. s. 2885) og generaladvokatens forslag til afgørelse i denne sag, hvori der tales om »genopkrævning« og »genopkræves«, støtter ligeledes denne fortolkning. Begrebet »clawback-afgift« kan ikke omfatte en afgift for dyr, i henseende til hvilke der ikke kan ydes en præmie.

LST og Johnson anfører endvidere, at Rådets opfattelse i Kind-sagen var den, at »clawback-afgift« er udtryk for en tilbagebetaling af en faktisk ydet økonomisk støtte.

Subsidiært gør LST og Johnson gældende, at for så vidt der i henhold til forordningerne nr. 3451/85 og 9/86 skal opkræves »clawback-afgift« efter forskellige satser, alt efter hvilket produkt der er tale om, strider forordningerne mod artikel 9, stk. 3, i forordning nr. 1837/80, hvorefter »clawback-afgiften« skal udgøre et beløb svarende til den faktisk ydede præmie, idet den variable præmie ved slagtning ydes efter en fast ugentlig sats.

2. Det *Forenede Kongerige* har ligeledes gjort gældende, at Kommissionen har overskredet de beføjelser, Rådet har tillagt den, og dermed tilsidesat EØF-Traktatens artikel 155, sidste led.

Det Forenede Kongerige anfører nærmere, at artikel 9, stk. 3, i forordning nr. 1837/80, som ændret, udgør retsgrundlaget og fastlægger anvendelsesområdet for »clawback-afgifts«-ordningen. Der er tale om en økonomiske byrde, hvis formål er, at der ved udførsel skal opkræves et beløb svarende til en variabel præmie, som »faktisk er blevet ydet« for ét af de pågældende produkter, og det tilsigtes hermed, at der i så vidt omfang som muligt skal ske en udligning af den præmie, som måtte være blevet ydet for et produkt i Storbritannien, såfremt produktet udføres. Det savner grundlag at »genopkræve« et beløb hos nogen, der ikke har modtaget et sådant.

Ordene »faktisk ydede«, der udtrykkeligt blev indføjet i artikel 9, stk. 3, i forordning nr. 1837/80, da denne blev ændret ved Rådets forordning nr. 871/84, må ses i sammenhæng med den tidligere del af bestemmelsen, dvs. ordene, »Såfremt den i stk. 1 omhandlede præmie udbetales i område 5...«. Dette er en klar henvisning til den generelle mulighed for at udbetale en variabel præmie i dette område, hvorimod udtrykket »faktisk ydede« kun kan være en henvisning til en præmie, der rent faktisk er blevet ydet for et bestemt produkt. For så vidt der med forordningerne nr. 3451/85 og 9/86 er blevet indført en »clawback-afgift« for produkter, i henseende til hvilke der ikke kan ydes en variabel præmie, strider forordningerne mod artikel 9, stk. 3, i forordning nr. 1837/80, som ændret, og er ugyldige.

Det Forenede Kongerige gør gældende, at følgende yderligere forhold tillige støtter rigtigheden af den nævnte fortolkning.

— I anden betragtning til forordning nr. 1837/80 hedder det, at »til gengæld bør et beløb svarende til denne præmie opkræves. Ordene, »til gengæld... opkræves«, viser, at der med forordningen er tænkt på noget, som er blevet betalt.

— For så vidt angår »clawback-afgift« i henhold til Rådets forordning nr. 1311/85 af 23. maj 1985 om ydelse af en præmie ved slagtning af visse former for voksent slagtekvæg i Det Forenede Kongerige (EFT L 137, s. 20), fremgår det ligeledes, selv om der benyttes en lidt anden formulering, at »clawback-afgift« kun kan opkræves for produkter, i henseende til hvilke der kan ydes præmie. Som det fremgår af dets indlæg i Kind-sagen (jfr. ovenfor), er det Rådets opfattelse, at der på dette punkt består en fuldstændig overensstemmelse mellem ordningen vedrørende fårekød og ordningen vedrørende oksekød. Det Forenede Kongerige gør ikke gældende, at ordningerne vedrørende henholdsvis okse- og fårekød er identiske, men det fremgår ganske klart, om end på forskellig måde, at »clawback-afgift« ikke kan opkræves for produkter, i henseende til hvilke der ikke kan ydes præmie.

— Der er intet i Domstolens dom eller i generaladvokatens forslag til afgørelse i Kind-sagen, der kan lede til den antagelse, at »clawback-afgift« skulle kunne opkræves for dyr, i henseende til hvilke der ikke kan ydes præmie. Tværtimod udtalte Domstolen, at formålet med »clawback-afgiften« var nøjagtigt at udligne virkningerne af slagtepræmien. Selv om man anså det for godtgjort, at en præmie havde en indvirkning på priserne for produkter, for hvilke der ikke er udbetalt en sådan, ville hverken Kommissionen eller nogen anden være i stand til nøjagtigt at beregne størrelsen af denne indvirkning. En sådan nøjagtighed kan kun foreligge, såfremt der er tale om at opkræve et beløb svarende til et, der rent faktisk er blevet udbetalt. I dommen i Kind-sagen må Domstolen klart antages at have tænkt på sådanne tilfælde. Dette bekræftes af et afsnit i generaladvokatens forslag til afgørelse, hvori der tales om »blot« en »genopkrævning« og om, at »det udbetalte beløb« »genopkræves«.

Det Forenede Kongerige gør endvidere gældende, at Kommissionen for at begrunde indførelsen af en »clawback-afgift« med varierende satser og for dyr, i henseende til hvilke der ikke kan ydes præmie, har måttet fordreje ordlyden af både artikel 9, stk. 3, i forordning nr. 1837/80, som ændret, og dommen af 15. september 1982 (Kind, jfr. ovenfor). Selv om man antog, at forordning nr. 1837/80 indeholdt hjemmel til at opkræve en »clawback-afgift« for dyr, i henseende til hvilke der aldrig er ydet nogen præmie, fremgår det af forordningens ordlyd, at en variabel afgift er ulovlig, idet det i forordningen hedder, at »clawback-afgiften« skal andrage et beløb svarende til den faktisk ydede præmie. Der kan kun gælde én præmiesats på et givet tidspunkt.

I øvrigt kan de omhandlede varierende satser vanskeligt anses for »nøjagtigt at udligne« de indirekte virkninger (hvis nogen) af præmien.

Det Forenede Kongerige gør endvidere gældende, at Kommissionens fortolkning skaber en selvmodsigelse i den nuværende affattelse af forordning nr. 1633/84. Mens det i artikel 4, stk. 1, hedder, at det beløb, der skal opkræves, er lig med præmien, fastsættes det i artikel 4, stk. 4, at der for dyr, i henseende til hvilke der ikke kan ydes præmie, kun skal opkræves en del af dette beløb.

3. *Kommissionen* har gjort gældende, at artikel 9, stk. 3, i forordning nr. 1837/80, som ændret, indeholder bestemmelse om, at når

der faktisk ydes variabel præmie for et produkt omfattet af forordning nr. 1837/80, skal virkningerne heraf for samtlige produkter omfattet af artikel 1, litra a) og c), i forordning nr. 1837/80 udlignes i form af, at der opkræves »clawback-afgift«, når disse produkter udføres fra Storbritannien. Udtrykket »faktisk ydede« angår ikke afgiftens størrelse, men de betingelser, der skal være opfyldt for, at »clawback-afgiften« finder anvendelse. Kommissionen anfører, at Det Forenede Kongerige i den korte periode mellem ikrafttrædelsen af forordning nr. 1837/80 og indførelsen af SEC-ordningen opkrævede »clawback-afgift« for alle produkter omfattet af artikel 1 ved udførsel fra Storbritannien, uanset om der i forbindelse med produkterne var blevet udbetalt præmie.

Endvidere bekræfter dommen af 15. september 1982 (Kind, jfr. ovenfor) rigtigheden af Kommissionens fortolkning og af den opfattelse, at »clawback-afgift« også kan opkræves, for så vidt angår dyr, for hvilke der ikke er ydet præmie. Både i Domstolens dom og i generaladvokatens forslag til afgørelse fremhæves nødvendigheden af at begrænse virkningerne af ordningen med variabel præmie til det område, hvor præmien ydes. Det savner grundlag i virkeligheden at hævde, at en præmie ydet til en stor del af fårekødsproduktionen i Det Forenede Kongerige (omkring 85%) ikke har nogen indvirkning på prisen for fårekød, som der ikke er opnået nogen præmie for.

B — *Magtfordrejning*

1. *LST* og *Johnson* har om dette spørgsmål henvist til den sammenfatning af Det Forenede Kongeriges argumenter i sag 61/86 (der er offentliggjort i EFT 1986, C 166, s. 2). Sagsøgerne kan ikke udtale sig konkret om møderne i Forvaltningskomitéen for Fåre- og Gedekød eller om det første udkast til forordning nr. 3451/85, men tilslutter sig det af Det Forenede Kongerige anførte.

2. Det *Forenede Kongerige* har gjort gældende, at artikel 9, stk. 3, i forordning nr. 1837/80, som ændret, indeholder hjemmel for Kommissionen til at træffe »de fornødne foranstaltninger til sikring af«, at en ydet præmie genopkræves ved udførsel af de pågældende dyr, og at Kommissionen i henhold til forordningens artikel 9, stk. 4, skal fastsætte »gennemførelsesbestemmelserne til denne artikel«. Kommissionen har benyttet sig af denne beføjelse til at fremme en anden målsætning, nemlig at fastholde eksporten af »mutton« fra område 5 (Storbritannien) til område 2 (Frankrig) på et bestemt niveau, der har relation til den samlede eksport af fårekød fra område 5 til område 2. Dette er ikke en lovlig udnyttelse af de beføjelser, som Kommissionen er blevet tillagt ved Rådets forordning, og strider mod EØF-Traktatens artikel 155, sidste led. Kommissionens formål med at udstede de anfægtede bestemmelser fremgår klart af de relevante møder i Forvaltningskomitéen for Fåre- og Gedekød og af det første udkast til, hvad der nu er forordning nr. 3451/85 (bilag 7 og 8 til stævningen i sag 61/86).

Under Forvaltningskomitéens møde den 4. november 1985 udtalte Kommissionens repræsentant, at den foreslåede forordning skulle indeholde bestemmelse om en procedure vedrørende ændring af satsen for »clawback-afgiften« ved eksport af moderfår, »i tilfælde af, at den procentuelle andel af eksporten af moderfår til Frankrig i forhold til den samlede eksport til denne medlemsstat afviger 22% (under- og overgrænse 19,5 og 24,5)« [1].

1 — Domstolens oversættelse.

I udkastet til Kommissionens forordning henvistes der i fjerde betragtning i præamblen til den traditionelle størrelse af samhandelen fra område 5 til område 2, og den hertil svarende bestemmelse omhandlede en eksportmængde på 19,5-24,5% af den samlede eksport af fårekød fra område 5 til område 2.

Under et senere møde den 11. november 1985 udtalte Kommissionens repræsentant, at forordningen ikke burde indeholde nogen angivelse med hensyn til de grænser, hvis overskridelse skulle medføre en iværksættelse af den nævnte procedure, idet han dog bekræftede, at der her kun var tale om en rent formel ændring.

Intet, som Kommissionen har udtalt eller foretaget sig efter disse møder, kan lede til den antagelse, at den ændrede opfattelse med hensyn til det oprindelige formål eller de principper, på grundlag af hvilke reglerne i givet fald bør ændres.

3. *Kommissionen* har ikke i sit indlæg konkret imødegået nærværende anbringende, idet det ikke fremgår af forelæggelseskendelsen, at LST og Johnson skulle have fremsat dette for den nationale retsinstans.

C — *Tilsidesættelse af princippet om forbud mod forskelsbehandling i EØF-Traktatens artikel 40, stk. 3*

1. *LST* og *Johnson* har gjort gældende, at opkrævning af en »clawback-afgift« for fårekød, som der ikke kan opnås variabel præmie ved slagtning for, strider mod forbudet mod forskelsbehandling, idet fårekødsproducenterne i Det Forenede Kongerige dermed er underlagt andre vilkår end producenterne i andre medlemsstater. Endvidere er denne forskelsbehandling vilkårlig, den savner ganske begrundelse, og den hviler ikke på nogen objektive kriterier. Opkrævning af »clawback-afgift« for produkter, i henseende til hvilke der ikke kan opnås præmie, er udtryk for en forskelsbehandling af de britiske producenter derved, at deres mulighed for at eksportere de pågældende produkter til andre medlemsstater indskrænkes, idet de priser, de opnår hos eksportørerne, er lavere end dem, de ville have kunnet opnå, såfremt eksportørerne ikke skulle betale »clawback-afgift«.

Sagsøgerne anfører, at markedsprisen for »mutton« i Storbritannien og Frankrig afhænger af udbudet af moderfår på markedet. Dette udbud afhænger igen af avlsbesætningens størrelse, der på sin side afhænger af den samlede støtte til fårekød, men derimod ikke af støttemåden. Intet understøtter den antagelse, at den støtteordning for lam, som består i en variabel præmie ved slagtning, har nogen indvirkning på markedsprisen for »mutton«.

Sagsøgerne gør gældende, at bilag 7 til deres indlæg indeholder tilstrækkelig dokumentation for, at der sker en forskelsbehandling, idet markedsprisen for lam i første halvdel af 1986 var omkring 11% højere end i første halvdel af 1985, hvorimod markedsprisen for moderfår var omkring 2% lavere.

2. Det *Forenede Kongerige* har ikke gjort dette anbringende gældende.

3. *Kommissionen* har gjort gældende, at anbringendet hviler på en misforståelse. Det fremgår allerede af, at ordningen med præmie ved slagtning kun gælder i Storbritannien, men derimod ikke i noget andet om-

råde i Fællesskabet, at de britiske producenters forhold objektivt adskiller sig fra dem, der gælder producenterne i andre områder. Det ligger i sagens natur, at i områder, hvor der ikke betales nogen præmie, kan der heller ikke være spørgsmål om at udligne præmiens indvirkninger. Når der ikke opkræves en »clawback-afgift« ved eksport af fårekødsprodukter fra andre områder, er dette objektivt begrundet, hvorfor der ikke foreligger nogen forskelsbehandling.

D — *Tilsidesættelse af grundlæggende principper om frie varebevægelser*

1. *LST* og *Johnson* har gjort gældende, at det er et fastslået retsprincip, at Fællesskabets institutioner ikke inden for landbrugsområdet i almindelighed kan gøre undtagelser fra Traktatens bestemmelser om de frie varebevægelser, bortset fra i ganske usædvanlige tilfælde. Sagsøgerne henviser herved til Kommissionens indlæg i sag 68/76 (dom af 16. marts 1977, Kommissionen mod Den Franske Republik, Sml. s. 523) og til dommen af 20. april 1978 (Commissaires réunis og Ramel, 80 og 81/77, Sml. s. 927). Under de foreliggende omstændigheder udgør den »clawback-afgift«, som opkræves for produkter, i henseende til hvilke der ikke kan opnås variabel præmie ved slagtning, både en afgift med tilsvarende virkning som told, hvorved afgiften rammes af forbudet i EØF-Traktatens artikel 9, stk. 1, og en foranstaltning med tilsvarende virkning som en kvantitativ restriktion over for samhandelen inden for Fællesskabet, hvorved afgiften rammes af forbudene i Traktatens artikler 30 og 34. Det er sagsøgernes subsidiære opfattelse, at der er tale om en foranstaltning med tilsvarende virkning som en kvantitativ restriktion.

a) Domstolens argumentation i præmis 21 i dommen af 15. september 1982 (Kind, jfr. ovenfor) leder til den antagelse, at »clawback-afgiften« i forbindelse med nærværende sag er en afgift med tilsvarende virkning som told. Afgørelsen i Kind-sagen hvilede på den forudsætning, at afgiften »netop« skulle »udligne« indvirkningerne af den variable præmie ved slagtning, og Kind-sagen drejede sig ikke om et tilfælde, hvor der blev opkrævet »clawback-afgift«, uden at der var blevet udbetalt nogen præmie.

b) Virkningen af, om ikke hensigten med, indførelsen af »clawback-afgift« for produkter, i henseende til hvilke der ikke kan ydes variabel præmie ved slagtning, svarer til virkningen af en kvantitativ restriktion over for eksporten af sådanne produkter fra Storbritannien til andre medlemsstater. Femte betragtning i præamblen til forordning nr. 3451/85 og artikel 4, stk. 5, i forordning nr. 1633/84 i den nuværende affattelse giver grundlag for at antage, at Kommissionens hensigt har været at anvende »clawback-afgiften« til at regulere størrelsen af eksporten af produkter, for hvilke der ikke kan opnås variabel præmie ved slagtning. Det er utvivlsomt, at »clawback-afgiften« har haft en sådan virkning, og i de første syv måneder af 1986 var den samlede eksport af »mutton« fra Det Forenede Kongerige til Frankrig 37% lavere end det foregående år.

2. Det *Forenede Kongerige* har i det væsentlige fremsat de samme argumenter. Det Forenede Kongerige gør endvidere gældende, at det savner grundlag at hævde, at »clawback-afgiften« efter de pågældende satser nøjagtigt udligner den angivelige indvirkning, som Kommissionen anerkender kun kan være af indirekte art.

3. *Kommissionen* har gjort gældende, at anbringendet savner grundlag.

a) Kommissionen anfører, at Domstolen allerede i dommen i Kind-sagen (jfr. ovenfor)

har fastslået, at afgiften efter »clawback-afgifts«-ordningen i artikel 9, stk. 3, i forordning nr. 1837/80 ikke udgør en afgift med tilsvarende virkning som told, idet afgiften ifølge Domstolen »i realiteten netop blot skal udligne slagtepræmiens indvirkning«. De omtvistede kommissionsforordninger er i fuld overensstemmelse med ordlyden af forordning nr. 1837/80, idet de indeholder bestemmelser om opkrævning af en »clawback-afgift« for fårekød ved udførsel fra Storbritannien efter en sats, der i hvert enkelt tilfælde nøjagtigt afspejler præmiens indvirkning.

b) Bestemmelserne om »clawback-afgift« i de omtvistede forordninger er heller ikke udtryk for en foranstaltning med tilsvarende virkning som kvantitative restriktioner over for udførslen og indførslen.

Det kan ikke lægges til grund, at bestemmelserne i artikel 1, stk. 2, i forordning nr. 3451/85, hvorved der indsattes et stk. 4 i artikel 4 i forordning nr. 1633/84, og forordning nr. 9/86, hvorved de to sidste afsnit i artikel 4, stk. 4, i forordning nr. 1633/84 blev erstattet af et nyt stk. 5, er udtryk for en foranstaltning med tilsvarende virkning som en kvantitativ restriktion over for udførslen og indførslen. Disse bestemmelser omfatter ikke nogen tilkendegivelse om under bestemte forudsætninger at ville ændre adgiftens sats. Bestemmelserne om en genovervejelse af spørgsmålet om koefficienterne skal snarere ses som et tilsagn fra Kommissionen om nøje at ville følge den samlede udvikling på markedet med henblik på en hensigtsmæssig forvaltning af dette.

E — *Tilsidesættelse af EØF-Traktatens artikel 190*

1. *LST* og *Johnson* har gjort gældende, at Kommissionen ikke har angivet nogen tilstrækkelig begrundelse for forordningerne nr. 3451/85 og 9/86. Forordningerne bør derfor annulleres, idet der dermed er sket en tilsidesættelse af EØF-Traktatens artikel 190.

— *Forordning nr. 3451/85*

a) Sagsøgerne anfører, at det i anden betragtning til forordningen hedder, at ydelse af en præmie ved slagtning af får vil indvirke automatisk på priserne for andre dyr, men at der ingen angivelse er af, hvorfor der skulle ske en sådan automatisk indvirkning, bortset fra, at det uden nærmere begrundelse hævdes, at fåremarkedet er præget og domineret af produktionen og markedsføringen af lam. Ifølge sagsøgerne er det markedsprisen for lam, der er afgørende for den variable præmie ved slagtning, og ikke omvendt. Som det fremgår af bilag 9 til sagsøgernes indlæg, kan en ændring af markedsforholdene for lam bevirke en ændring i præmiens størrelse. Da præmien er en støtteforanstaltning, der har til formål at stabilisere producenternes indkomster snarere end markedsprisen for lam, er det i anden betragtning anførte ikke holdbart.

b) Endvidere anføres det i anden betragtning, at det tidligere har vist sig, at en yderligere nedsættelse af priserne for andre dyr end lam i Storbritannien indebærer en risiko for alvorlige forstyrrelser i samhandelen med de øvrige områder i Fællesskabet, specielt i den traditionelle samhandel med Frankrig. Denne simple påstand udgør ikke nogen tilstrækkkelig begrundelse for at udstede forordningen.

Sagsøgerne anfører, at der intet foreligger til støtte for, at præmien for lam skulle have medført alvorlige forstyrrelser på det franske marked for moderfår. Stigningen i eks-

porten af moderfår fra Storbritannien var en naturlig følge af åbningen af det franske marked. På trods af et betydeligt fald i eksporten af »mutton« siden ikrafttrædelsen af de omtvistede forordninger er priserne faldet på det franske marked. Dette bekræfter, at eksporten fra Storbritannien ikke har haft nogen betydelig indvirkning.

Endvidere gælder det, at markederne for henholdsvis lam og andre får både i Storbritannien og Frankrig er klart adskilte. Et fald i priserne for andre dyr vil derfor ikke medføre nogen betydelig forstyrrelse på markedet for lam.

c) I tredje betragtning hedder det, at der bør opkræves »clawback-afgift« selv ved udførsel af produkter, for hvilke der ikke direkte kan opnås variabel præmie. Ikke alene er der i disse tilfælde intet behov for at opkræve »clawback-afgift«, Kommissionen har heller ikke kompetence til at træffe bestemmelse herom, jfr. det ovenfor under punkt A anførte.

Det hedder endvidere i tredje betragtning, at der for moderfår og kød heraf bør fastsættes en koefficient, som tager hensyn til størrelsen af den indirekte fordel, som ydelsen af den variable præmie for lam medfører for disse produkter. Kommissionen har imidlertid intet angivet, hvoraf det fremgår, at en sådan fordel skulle bestå, og hvorledes denne kan opgøres, idet sagsøgerne under alle omstændigheder bestrider, at der foreligger en sådan fordel.

Endelig er det i fjerde betragtning angivet, at en koefficient på 0,5 synes at være hensigtsmæssig med henblik på at undgå forstyrrelser som følge af »kunstig samhandel«. Kommissionen har imidlertid intet anført til støtte for, at der skulle foreligge en »kunstig samhandel« eller ske forstyrrelser, ligesom der ikke er angivet nogen begrundelse for, at en koefficient på 0,5 er hensigtsmæssig.

— *Forordning nr. 9/86*

LST og Johnson anfører herom, at de samme synspunkter må gøre sig gældende.

Endvidere anfører sagsøgerne, at det i anden betragtning hedder, at der bør fastsættes »passende« koefficienter for andre dyr og kød heraf end moderfår og kød heraf, og at der i tredje betragtning henvises til indførelsen af differentierede koefficienter. Der er ikke angivet nogen begrundelse for hensigtsmæssigheden af de ved forordningerne indførte koefficienter eller for indførelsen af uensartede koefficienter.

2. Det *Forenede Kongerige* har gjort gældende, at en betydelig del af det i præamblerne til de anfægtede forordninger anførte ganske savner begrundelse og må antages at være uden hold i virkeligheden, når henses til de foreliggende oplysninger.

— *Forordning nr. 3451/85*

a) Det Forenede Kongerige har gjort gældende, at det savner grundlag, at den variable præmie for lam automatisk indvirker på priserne for »mutton«, og at selv om der måtte antages at ske en sådan påvirkning, ville dennes omfang umuligt kunne opgøres. Det er ikke engang utvivlsomt, at prisen på lam systematisk påvirkes af præmien. Man

kan udmærket forestille sig omstændigheder, hvorunder priserne ville forblive uændrede, selv om der ikke blev udbetalt variabel præmie, idet denne støtte ikke er kumulativ. I henhold til artikel 5, stk. 6, i forordning nr. 1837/80, som ændret, skal gennemsnittet af de ydede variable præmier fratrækkes i »indkomsttabet«, som er det grundlag, på hvilket der sker en fastsættelse af den årlige præmie, som ydes til producenterne. Såfremt ordningen med variabel præmie blev ophævet, ville den årlige præmie således uden videre stige med et hertil svarende beløb. Det er derfor utilstrækkeligt, når Kommissionen henviser til en automatisk indvirkning på priserne uden at angive den mindste forklaring, hvoraf den økonomiske baggrund herfor fremgår.

Det må endvidere tages i betragtning, at artikel 5 i forordning nr. 1837/80, som ændret ved forordning nr. 871/84, indeholder en ordning, hvorefter markedsstøtteforanstaltninger skal være begrænset til lammekød, idet det gælder, at den årlige præmie for hvert moderfår skal nedsættes på grundlag af »en koefficient, som for hvert område udtrykker den normale årlige gennemsnitsproduktion af lam pr. moderfår«.

b) Hvad angår henvisningen i anden betragtning til alvorlige forstyrrelser i samhandelen, har Kommissionen end ikke angivet, hvorvidt der her sigtes til markedet i Frankrig for lam eller for »mutton«, eller til begge disse markeder. Det Forenede Kongerige er ikke bekendt med sådanne forstyrrelser. I øvrigt kan henvisningen til forstyrrelser i samhandelen kun angå forholdene i 1985, hvor eksporten af fårekød fra Det Forenede Kongerige til Frankrig faldt i forhold til 1984. I 1986, da eksporten af »mutton« fra Det Forende Kongerige faldt på grund af den ulovlige »clawback-afgift«, skete der et fald i prisen på moderfår i Frankrig, hvilket dokumenterer, at der ikke har været nogen væsentlig sammenhæng mellem disse to faktorer.

Det Forenede Kongerige henviser endvidere til bilag 9 i stævningen i sag 61/86 til støtte for, at man ikke kan tale om noget niveau for samhandelen med Frankrig, der med rette kan betegnes som traditionelt. Det må endvidere fremhæves, at samhandelen med moderfår og kød heraf mellem Storbritannien og Frankrig siden 1980 er sket inden for rammerne af SEC-ordningen, dvs. med udbetaling af en variabel præmie, som er blevet genopkrævet fuldt ud. Såfremt Kommissionen med »traditionel samhandel« tænker herpå, må det lægges til grund, at denne samhandel nu fordrejes som følge af en uretmæssig »clawback-afgift«, idet der ikke kan ydes noget tilskud som modstykke hertil.

For så vidt der med »alvorlige forstyrrelser« sigtes til markedet for lam i Frankrig, gør Det Forenede Kongerige gældende, at dette marked ikke påvirkes væsentligt af importen af »mutton« fra Storbritannien. Markederne for henholdsvis lam og »mutton« i Frankrig er to klart adskilte markeder, og priserne udvikler sig ofte i modsat retning. Det Forenede Kongeriges undersøgelser giver grundlag for at antage, at lam og »mutton« ikke i væsentlig grad er substituerbare produkter.

Når Kommissionen henviser til alvorlige forstyrrelser i samhandelen, er det meget mere sandsynligt, at sådanne har været et resultat af importen af fårekødsprodukter fra Irland.

Under disse omstændigheder må det lægges til grund, at det er udtryk for en grundlæggende mangel ved de omhandlede bestemmelser, at Kommissionen ikke nærmere har angivet, hvilke alvorlige forstyrrelser og hvilke markeder der er tale om, og har und-

ladt at forklare, hvad der menes med »traditionel samhandel«.

c) Under henvisning til sine bemærkninger vedrørende spørgsmålet om Kommissionens manglende kompetence anfægter Det Forenede Kongerige endvidere den i tredje betragtning angivne vurdering, hvorefter der bør opkræves »clawback-afgift« selv ved udførsel af produkter, for hvilke der ikke direkte kan opnås variabel præmie.

Når det i tredje betragtning forudsættes, at der af den variable præmie, som ydes for lam, indirekte udspringer en fordel, for så vidt angår moderfår og kød heraf, er dette ikke udtryk for en utvivlsom kendsgerning. Det må derfor påhvile Kommissionen at redegøre for størrelsen af denne fordel og forklare, hvoraf den nærmere udspringer. Hertil kommer, at selv om der måtte antages at foreligge en indirekte fordel, ville denne indirekte forsvinde i det øjeblik, der opkræves »clawback-afgift« ved udførsel af lam. En yderligere opkrævning af direkte »clawback-afgift« for dyr, i henseende til hvilke der ikke kan opnås præmie, er udtryk for en »dobbelt« genopkrævning, der i sig selv udgør en fordrejning af samhandelen.

Hvad angår det i fjerde betragtning anførte, hvorefter en koefficient på 0,5 må anses for hensigtsmæssig med henblik på at undgå forstyrrelser som følge af »kunstig samhandel« mellem område 5 og de øvrige områder i Fællesskabet, er Kommissionens begrundelse på følgende vigtige punkter utilstrækkelig:

i) Kommissionen har ikke givet nogen forklaring på, hvorfor det — uden at der har foreligget forstyrrelser eller »kunstig samhandel« — pludselig skulle være nødvendigt at opkræve en afgift ved bestemte former for eksport, samtidig med at det ikke er muligt for de pågældende produkter at opnå en hertil svarende præmie;

ii) Kommissionen har overhovedet intet anført til støtte for den vurdering, at en »clawback-afgift« på 50% for dyr, i henseende til hvilke der ikke kan ydes præmie, er passende. I realiteten er denne sats blevet valgt fuldstændigt vilkårligt, og koefficienten kan hverken »nøjagtigt« eller tilnærmelsesvis afspejle de angivelige indirekte fordele;

iii) Kommissionen har ikke angivet de kriterier, på grundlag af hvilke der skal ske en genovervejelse af spørgsmålet om koefficienten.

— *Forordning nr. 9/86*

Det Forenede Kongerige har gjort gældende, at dets ovenfor refererede bemærkninger vedrørende utilstrækkelig begrundelse ligeledes må gælde forordning nr. 9/86. Navnlig anføres det, at det er uantageligt at indføre varierende afgiftssatser uden begrundelse.

3. *Kommissionen* har bestridt, at der er sket nogen tilsidesættelse af begrundelsespligten.

a) Kommissionen anfører, at moderfårproducenter og lammeproducenter i Storbritannien ikke er to forskellige og selvstændige grupper af erhvervsdrivende. I langt de fleste tilfælde opdrætter producenterne både lam og moderfår. Lammene sælges til kødproduktion og moderfårene anvendes som avlsdyr, hvorefter de senere sælges. Den indtægt, som en producent har fra salg af begge kategorier af dyr, afspejler den pris, han i alt kan opnå, for så vidt angår begge kategorier, og hans indkomst afhænger af

hans samlede produktion af lam og moderfår. Såfremt producenterne ikke for en væsentlig del af deres produktions vedkommende, dvs. for lam, kunne opnå støtte i form af en præmie, ville de søge at fastholde deres samlede indkomster ved at forhøje priserne. Dette fremgår klart af, at den variable præmie kan repræsentere 40% af en producents samlede omsætning. Det er åbenbart, at såfremt en stor og betydningsfuld del af producenternes indtægter faldt bort, ville de ud fra økonomiske overvejelser forsøge at øge deres indkomster ved at forhøje priserne på samtlige deres produkter og ikke kun prisen på lam. En ophævelse af den variable præmie ved slagtning af lam ville således også påvirke priserne på moderfår.

Kommissionen anfører herved, at betydningen af produktionen af lam fremhæves i anden betragtning til forordning nr. 3451/85.

b) I henhold til artikel 9, stk. 4, i forordning nr. 1837/80, som ændret, har Kommissionen pligt til at træffe de nødvendige foranstaltninger til at forhindre forstyrrelser i samhandelen som følge af anvendelsen af ordningen med præmie ved slagtning, og i 1985 var eksporten af fårekød fra Storbritannien til Frankrig i stigning, idet to tredjedele af denne skyldtes en stigning i eksporten af moderfår.

Kun 15% af fårekødsproduktionen i Det Forenede Kongerige består af moderfår, men for så vidt angår den samlede eksport af fårekød fra Storbritannien til Frankrig, var andelen meget højere og stigende. Moderfår blev således i vid udstrækning ikke afsat på det nationale marked, men på markedet i en anden medlemsstat. Der forelå dermed en forstyrrelse af samhandelen efter artikel 9, stk. 3. Det fremgår af undersøgelser, som Kommissionens tjenestegrene har gennemført i Frankrig, at leverancer af fårekød fra Storbritannien i almindelighed bestod af både lammekød og kød af moderfår. Visse af de bedste udskæringer af moderfår blev solgt side om side med tilsvarende udskæringer af lammekød produceret i Frankrig. Bortset fra måske farven lignede udskæringerne i høj grad hinanden, dog således at britisk kød af moderfår var betydeligt billigere, hvilket de franske forbrugere lagde vægt på. Det var derfor ikke det franske marked for »mutton«, der blev påvirket, men markedet for lammekød.

Kommissionens indgriben har rettet op på dette problem. Der er ikke indtruffet noget uantageligt fald i priserne på moderfår i Det Forenede Kongerige, idet priserne er stabile og endog i fortsat stigning. Eksporten af moderfår fra Storbritannien til Frankrig er selvsagt faldet, men dette fald har ikke været uantageligt, og eksporten ligger på omkring 50% af det højeste niveau det foregående år.

c) Hvad angår spørgsmålet om »clawback-afgift« for produkter, i henseende til hvilke der ikke er opnået præmie, har Kommissionen henvist til sine bemærkninger til anbringendet om manglende kompetence.

Med hensyn til satsen på 50% anfører Kommissionen, at den i slutningen af 1985 blev stadigt mere bekymret over, hvad den anså for en alvorlig forstyrrelse i samhandelen mellem Storbritannien og Frankrig, og at den under disse omstændigheder i henhold til artikel 9, stk. 4, i forordning nr. 1837/80, som ændret, var forpligtet til at gribe ind. I forbindelse med løsningen af

problemet gav medlemsstaterne udtryk for ofte indbyrdes modstridende opfattelser. Stillet over for et vanskeligt problem på et uhyre kompliceret marked har Kommissionen gennemført en hensigtsmæssig forvaltning af dette, og det er med tilfredshed, at Kommissionen har kunnet konstatere, at den senere udvikling bekræfter, at den traf den rigtige beslutning. Kommissionen indsatte i de pågældende forordninger dog nogle meget fleksible bestemmelser om en genovervejelse af afgiftssatsen, således at satsen på 50% ville blive taget op til overvejelse og om nødvendigt ændret. Samhandelen har imidlertid stabiliseret sig, og en genovervejelse har ikke været nødvendig.

III — Svar på spørgsmål fra Domstolen

1. Som svar på en opfordring til at fremlægge de oplysninger for Domstolen, som den baserede sig på ved fastsættelsen af koefficienterne i forordning nr. 9/86, har *Kommissionen* anført, at den på det pågældende tidspunkt var bekymret over de fordrejninger, som opstod på markedet for fårekød, og hvis udstrækning fremgår af de statistiske oplysninger, der er fremlagt under skriftvekslingen. Da de medlemsstater, hvem problemet i første række angik, foreslog fuldstændigt forskellige løsninger, valgte Kommissionen efter at have undersøgt problemet på stedet i Frankrig at gennemføre en mellemløsning og i forbindelse med sin beslutning at indføre en ordning, hvorefter de nærmere vilkår i vid udstrækning kan tages op til fornyet overvejelse. Kommissionens løsning har dog vist sig at være holdbar, og det er ikke blevet fundet nødvendigt at gennemføre ændringer.

2. Kommissionen er endvidere blevet opfordret til for Domstolen at fremlægge de oplysninger, som ligger til grund for, at den i svarskriftet har anført, at slagtepræmien for får repræsenterer 40% af fårekødsproducenternes indkomster, hvorefter Kommissionen i duplikken har erkendt, at præmien alt efter de år, der er tale om, kun repræsenterer mellem 29 og 35%, ligesom Kommissionen er blevet opfordret til at angive årsagerne til, at disse forskellige størrelser burde føre til det samme resultat, dvs. den fastsættelse af koefficienterne, der er sket i forordning nr. 9/86, og Kommissionen har som svar herpå anført, at der må sondres mellem den gennemsnitlige andel, der kan andrage indtil 35%, og den faktiske maksimumsandel, der kan andrage helt op til 40%. Det afgørende for producenterne er ikke gennemsnitsandelen, men den reelle andel ved salg, idet de fleste producenter har specialiseret sig i at forsyne et klart afgrænset marked som for eksempel om foråret eller omkring påske eller markedet om sommeren.

3. Kommissionen er herudover blevet opfordret til for Domstolen at oplyse, hvorvidt der i den omhandlede periode bestod forstyrrelser i samhandelen, som gav anledning til, at den udstedte de anfægtede forordninger, og Kommissionen har som svar herpå anført, at den stillet over for problemerne på markedet for fårekød på det relevante tidspunkt greb ind i to tempi. Da det var problemet vedrørende kød af moderfår, der var det mest alvorlige, greb den i første omgang ind over for dette, før den gav sig i kast med de problemer, der var med hensyn til andre produkter. Økonomisk set ville det ikke have været holdbart, såfremt der var blevet grebet ind på samme tid, for så vidt angår alle produkter.

4. Endelig er Kommissionen blevet opfordret til at redegøre for, hvorledes der ved betragtningerne til de anfægtede forordninger er blevet taget hensyn til de aspekter, som spørgsmål 1-3 rejser, og Kommissionen har som svar herpå anført, at tredje betragtning til forordning nr. 3451/85 indeholder en angivelse af det grundlag, på hvilket Kommissionen fastsatte den for kød af moderfår gældende koefficient. Fjerde betragtning omhandler det grundlag, på hvilket koefficenterne for andre produkter vil blive fastsat. De to første betragtninger til forordning nr. 9/86 angiver fremgangsmåden ved fastsættelsen af de forskellige koefficienter.

Anden betragtning til forordning nr. 3451/85 omtaler den indvirkning, som præmien har på prisen på dyr, som der ikke kan opnås præmie for, samt de stadige forstyrrelser i samhandelen. Da formålet med forordning nr. 9/86 blot er at løse det problem fuldt ud, som der i første omgang blev grebet ind over for ved forordning nr. 3451/85, henvises der til denne forordning i anden betragtning til forordning nr. 9/86.

F. Schockweiler
Refererende dommer